

Warszawa, 24 lutego 2023 r.

WOJEWODA MAZOWIECKI

WNP-O.4131.20.2023

Rada Gminy Grudusk

/ePUAP/

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 oraz art. 92 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2023 r. poz. 40); dalej: *u.s.g.*

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 297/XXXII/2023 Rady Gminy Grudusk z dnia 27 stycznia 2023 r. w *sprawie zarządzenia wyborów sołtysa i rady sołeckiej Sołectwa Sokółnik*, w części, to jest:

- § 2 w zakresie słowa „Wiejskim”,
- § 3,
- § 4 w zakresie słowa „Wiejskiego”.

Uzasadnienie

W dniu 27 stycznia 2023 r. Rada Gminy Grudusk podjęła uchwałę Nr 297/XXXII/2023 w *sprawie zarządzenia wyborów sołtysa i rady sołeckiej Sołectwa Sokółnik*.

Uchwała powyższa została doręczona Wojewodzie Mazowieckiemu, jako organowi nadzoru nad działalnością gminną, w dniu 2 lutego 2023 r. Jako podstawę prawną uchwały Rada Gminy wskazała art. 18 ust. 1, art. 35 ust. 1 i ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2023 r., poz. 40) oraz § 18 statutu sołectwa ustalonego Uchwałą Nr 118/XVII/2016 Rady Gminy Grudusk z dnia 22 czerwca 2016 r. w *sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Sokółnik* (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2016 r., poz. 5990 z późn. zm.).

Pismem z dnia 16 lutego 2023 r. Wojewoda Mazowiecki zawiadomił Radę Gminy Grudusk o wszczęciu postępowania nadzorczego w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr 297/XXXII/2023.

W toku badania legalności uchwały stwierdzono, że została ona wydana z istotnym naruszeniem prawa, to jest art. 35 ust. 3 pkt 2 oraz 36 ust. 1 i 2 *u.s.g.*

W § 2 ww. uchwały Rada Gminy postanowiła bowiem, że: *Wybory zostaną przeprowadzone na Zebraniu Wiejskim w dniu 21 lutego 2023 r. o godz. 17:00 w mieszkaniu sołtysa.* W § 4 uchwały wskazano, że: *Zobowiązuje się Wójta Gminy do zapewnienia techniczno-organizacyjnej obsługi Zebrania Wiejskiego.*

W ocenie Wojewody Mazowieckiego ww. zapisy w części, w której określają zebranie wyborcze jako „Zebranie Wiejskie”, są niezgodne z art. 36 ust. 1 i 2 *u.s.g.* Jak stanowi bowiem art. 36 ust. 1 *u.s.g.*: *Organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym - sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka.* Z kolei z art. 36 ust. 2 *u.s.g.* wynika, że: *Sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.* Wskazane przepisy *u.s.g.* wymieniają organ uchwałodawczy - zebranie wiejskie i organ wykonawczy - sołtysa, dodatkowo określają sposób wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej, ale nie wymieniają "zebrania wiejskiego" jako organu elekcyjnego. Oznacza to, że nawet jeśli ilość osób zebrania wiejskiego jest tożsama z ilością osób uprawnionych do wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej, to mimo wszystko nie należy używać sformułowania "zebranie wiejskie" przypisanego ustawowo do organu uchwałodawczego, nawet jeśli będzie to podobne posiedzenie, spotkanie mieszkańców, jak w przypadku "zebrania wiejskiego". W kontekście powyższego, za niedopuszczalne należy uznać użycie w § 2 i 4 uchwały określenia „Wiejskie”, gdyż wybory dokonywane są nie przez organ uchwałodawczy, lecz inne gremium elekcyjne, tj. przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 7 lutego 2017 r., sygn. akt II SA/OI 1453/16, źródło: LEX nr 2324352; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 14 lutego 2017 r., sygn. akt II SA/OI 1429/16, źródło: LEX nr 2237624).

Z kolei w § 3 kwestionowanej uchwały Rada Gminy Grudusk uregulowała zasady, na jakich mają zostać przeprowadzone wybory Sołtysa i Rady Sołeckiej Sołectwa Sokólnik. Zdaniem Wojewody Mazowieckiego, na mocy art. 35 ust. 3 pkt 2 *u.s.g.*, tryb i zasady wyborów

organów sołectwa winny być uregulowane przez organ stanowiący gminy wyłącznie w statucie danego sołectwa, a nie w innym epizodycznym akcie normatywnym przyjętym przez radę (np. w uchwale zarządzającej wybory do organów sołectwa). Tym samym Rada Gminy Grudusk ustalając zasady przeprowadzenia wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej w kwestionowanej uchwale, w sposób istotny naruszyła przepis art. 35 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 35 ust. 1 *u.s.g.* oraz przepis art. 7 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) konstytuujący podstawową zasadę państwa prawa - zasadę praworządności - zgodnie z którą organy administracji publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Nadto, należy zauważyć, że statut sołectwa regulujący zasady i tryb wyborów jego organów, jako akt zawierający normy powszechne, jest aktem prawa miejscowego. Zagadnienia związane z wejściem w życie tego rodzaju aktów regulują przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. *o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461). Okoliczność ta wywołuje ten skutek, iż przepisy statutu sołectwa, w tym przepisy dotyczące zasad i trybu przeprowadzenia wyborów jego organów, nie mogą wejść w życie przed dniem ich ogłoszenia we właściwym dzienniku promulgacyjnym. Tymczasem Rada Gminy Grudusk przepisom uchwały, ustalającym zasady przeprowadzenia wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej, nadała moc obowiązującą z dniem podjęcia tej uchwały (por. rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Łódzkiego z dnia 21 sierpnia 2008 r., ON- I-0911/392/08, źródło: Legalis nr 110021).

Art. 91 ust. 1 *u.s.g.* stwierdza: *Uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia.* Zgodnie ze stanowiskiem orzecznictwa i doktryny prawa istotnym naruszeniem jest nieprawidłowość oczywista i bezpośrednia, która prowadzi do takich skutków, które nie mogą być zaakceptowane w demokratycznym państwie prawnym. Do istotnych naruszeń zalicza się między innymi: podjęcie aktu bez podstawy prawnej, podjęcie aktu na podstawie normy prawnej uznanej za niekonstytucyjną, powtarzanie w akcie normatywnym treści przepisów ustawowych, brak pełnej realizacji zakresu ustawowego upoważnienia, podjęcie unormowań trudnych do jednoznacznego odczytania i interpretacji (*vide*: G. Jyż, Z. Pławewski, A. Szewc, *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, Lex 2012, *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, pod red. B. Dolnickiego, Warszawa 2018).

Biorąc pod uwagę opisane powyżej okoliczności faktyczne i prawne Wojewoda Mazowiecki stwierdza, że uchwała Rady Gminy Grudusk Nr 297/XXXII/2023, istotnie narusza prawo we wskazanym w sentencji niniejszego rozstrzygnięcia zakresie, i jako sprzeczna z prawem, jest w tym zakresie nieważna.

Na zakończenie zauważyć należy, że zasady i tryb wyborów organów Sołectwa Sokólnik zostały uregulowane w Statucie Sołectwa Sokólnik, tym samym stwierdzenie nieważności wskazanych w sentencji niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego przepisów, nie ma wpływu na przebieg zarządzonych wyborów.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Gminie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia, którą należy wnieść za pośrednictwem Wojewody Mazowieckiego.

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze, z dniem jego doręczenia, wstrzymuje wykonanie uchwały, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z mocy prawa.

Konstanty Radziwiłł

Wojewoda Mazowiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/